

3. Основні напрями зовнішньої політики України, схвалені Постановою Верховної Ради України від 2 липня 1993 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3360-12>.

4. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/998_012.

Руденко Віталій Володимирович
аспірант денної форми навчання
Національної академії внутрішніх
справ

ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНО-ДЕЛІКТНИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ ТА ЇХ НЕЙТРАЛІЗАЦІЯ

Детермінанти розвитку муніципально-деліктних правовідносин в Україні визначаються комплексом факторів, які впливають на стан та напрямок цих відносин. Серед найважливіших детермінантів можна виділити наступні:

Розвиток муніципально-деліктних правовідносин в Україні значно залежить від якості та актуальності законодавства, яке регулює ці відносини. Здійснення реформ в цій сфері може сприяти покращенню правової бази для муніципалітетів і громадян.

Економічна стійкість та потенціал муніципалітетів мають суттєвий вплив на розвиток муніципально-деліктних відносин. Високий рівень економічного розвитку може забезпечити більше можливостей для муніципалітетів у виконанні своїх обов'язків та наданні послуг громадянам.

Політична стабільність та воля владних структур підтримувати розвиток муніципальної сфери можуть суттєво впливати на реалізацію муніципально-деліктних правовідносин. Активна підтримка з боку держави може сприяти підвищенню автономії муніципалітетів.

Соціальний клімат та культурні особливості регіонів можуть впливати на формування та розвиток муніципальних відносин. Підтримка та активна участь громадян у справах місцевого значення може стимулювати розвиток муніципалітетів.

Наявність необхідної інфраструктури та ресурсів, таких як комунікації, транспортні зв'язки, енергопостачання та інші, може впливати на можливості муніципалітетів у забезпеченні потреб громадян.

Міжнародні угоди та співпраця можуть також впливати на розвиток муніципально-деліктних відносин. Взаємодія з іншими країнами та організаціями може надати додаткові можливості для розвитку муніципалітетів.

Рівень освіти та свідомості мешканців може впливати на їхню участь у муніципальних справах та розвиток деліктних відносин.

Загалом, взаємодія між цими детермінантами формує основу для розвитку муніципально-деліктних правовідносин в Україні, сприяючи покращенню якості життя громадян та розвитку місцевих територій.

Сучасний розвиток муніципально-деліктних правовідносин в Україні вимагає уваги до ряду детермінантів, що можуть впливати як позитивно, так і негативно на цей процес. На сьогоднішній день, завданням науковців, законодавців та практиків є знаходження шляхів нейтралізації впливу цих детермінантів для досягнення стійкого та збалансованого розвитку муніципально-деліктних правовідносин в Україні.

Перший крок до нейтралізації детермінантів розвитку муніципально-деліктних правовідносин полягає в удосконаленні законодавства та реалізації необхідних реформ. Національний законодавчий орган має активно співпрацювати з експертами, громадськими організаціями та представниками муніципалітетів для створення прозорої, зрозумілої та справедливої системи нормативно-правового регулювання муніципально-деліктних правовідносин.

Для нейтралізації впливу економічних детермінантів розвитку муніципально-деліктних правовідносин необхідно сприяти створенню

сприятливого бізнес-середовища, спонукати до інвестицій у муніципалітети та спрощувати процедури реалізації проектів.

Для нейтралізації негативного впливу політичних детермінантів, важливо створити механізми гарантованої політичної стабільності на муніципальному рівні. Також необхідно сприяти активній участі громадян у процесі прийняття рішень, забезпечувати прозорість та відкритість владних структур.

Створення відповідної інфраструктури та забезпечення якісної освіти може нейтралізувати негативний вплив детермінантів, пов'язаних зі зниженою доступністю послуг для громадян.

Нейтралізація детермінантів може стати більш успішною завдяки залученню міжнародного досвіду та практик. Муніципалітети мають активно співпрацювати з іншими країнами, обмінюватися досвідом та навчатися від успішних прикладів.

У підсумку, нейтралізація детермінантів розвитку муніципально-деліктних правовідносин в Україні потребує комплексного підходу та спільних зусиль з боку законодавців, муніципалітетів, громадських організацій та громадян. Тільки шляхом спільної роботи та впровадження конкретних заходів можна забезпечити стабільний та раціональний розвиток муніципально-деліктних правовідносин в Україні.

Сучасний розвиток громад та муніципалітетів націлено на покращення якості життя громадян та забезпечення їхніх потреб. Однак важливо зрозуміти, що цей розвиток неможливий без ефективної реалізації муніципально-правової відповідальності. Саме на муніципалітетах лежить відповідальність за забезпечення найважливіших потреб своїх громадян, реалізацію програм і проектів, а також забезпечення правової діяльності в рамках закону.

Муніципально-правова відповідальність є основоположною складовою системи самоврядування. Це обов'язок муніципалітету дотримуватися закону та вживати заходів для забезпечення дотримання прав громадян, вирішення соціальних питань, розвитку інфраструктури, охорони навколишнього середовища та багатьох інших аспектів, що впливають на якість життя

громадян. Муніципалітети повинні розробляти та впроваджувати місцеві нормативно-правові акти, що регулюють питання місцевого значення та відповідають потребам громадян.

Однією з ключових аспектів є ефективне використання бюджетних коштів, забезпечення прозорості у витраті грошових коштів та створення умов для розвитку муніципальної інфраструктури. Реалізація муніципальної відповідальності передбачає взаємодію з громадянами, проведення громадських обговорень, а також врахування їхніх думок та пропозицій. Муніципалітети повинні забезпечувати доступність інформації про свою діяльність, бюджет, програми та проекти, що впливають на розвиток громади.

Недостатня прозорість та бюрократичні перешкоди можуть ускладнювати ефективну реалізацію муніципально-правової відповідальності. Недостатні фінансові можливості можуть ускладнювати реалізацію проектів та програм, спрямованих на розвиток громад. Недостатня участь громадян у процесах самоврядування та недостатнє розуміння їхнього впливу можуть обмежувати ефективність муніципальної відповідальності.

На мою думку, муніципалітети повинні активно публікувати інформацію про свою діяльність, бюджетні витрати та плани розвитку. Стратегічним питанням у теорії відповідальності є питання про її підстави, під якими слід розуміти те, за що згідно з муніципально-правовими нормами відповідають належні суб'єкти. У даному разі виникає непроста проблема, яка потребує теоретичного вирішення. Традиційно вважається, що відповідальність настає за правопорушення. Теза про те, що без правопорушення не може бути відповідальності, стала фактично загальновизнаною в літературі. Так, наприклад, дослідник М.Д. Шиндяпін вважає, що «підставою юридичної відповідальності визнається єдність фактичної та юридичної підстав відповідальності. Під фактичною підставою слід розуміти здійснення правопорушення, а в деяких випадках – об'єктивно протиправне діяння. Юридичною підставою є наявність правової норми, яка встановлює юридичну відповідальність за здійснене діяння».

Даної точки зору дотримується велика група вчених-теоретиків. В. О. Лучин, розглядаючи проблеми конституційної відповідальності, вважає, що підставою ретроспективної конституційної відповідальності виступає конституційний делікт. Причому цей автор категорично не погоджується з висловленим Н. А. Бобровою та Т.Д. Зражевською твердженням, що «на конституційному рівні термін «правопорушення» є занадто вузьким, неточним, а говорити про правопорушення тут немає сенсу». В. О. Лучин прямо заявляє: якщо немає правопорушення, немає і ретроспективної конституційної відповідальності. К. С Шугрина пише, що підставою будь-якого виду відповідальності є правопорушення, але підставою кримінальної відповідальності є такий його різновид, як злочин, цивільно-правової – цивільно-правовий делікт, дисциплінарної – дисциплінарний проступок, а муніципально-правової – втрата довіри. Аналогічної думки дотримуються і деякі вітчизняні автори, які зазначають, що фактичною підставою в муніципальному праві є конкретне муніципальне правопорушення, склад якого передбачає наявність чотирьох елементів: об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони. Нормативною ж підставою може бути визнане порушення муніципально-правової норми. При цьому, зазначають дані вчені, слід пам'ятати, що норми муніципального права мають полівалентний характер, одночасно вони належать до інших (основних) галузей національного права України. Тому порушення норми муніципального права виступає водночас і як порушення норми відповідної основної галузі права – конституційного, адміністративного, земельного тощо.

Протилежні позиції займають інші вчені, які вважають, що відповідальність (зокрема, конституційна) настає як у результаті здійснення правопорушення, так й за його відсутності (затримка у прийнятті рішень, прийняття неефективного рішення). Так, наприклад, С.А. Авак'ян визнає, що конституційна відповідальність специфічна у зв'язку з тим, що вона не може бути побудована за звичною схемою «правопорушення – відповідальність», оскільки іноді немає правопорушення, а відповідальність вже настає. В.М.

Баранов відмічає, що підставою конституційної відповідальності можуть бути аморальні вчинки.

М.В. Вітрук, аналізуючи підстави конституційно-правової відповідальності, виходячи з надгалузевого характеру конституційно-правової відповідальності, виділяє два її види: поновлювальну (захисну), властиву приватному праву, та каральну (репресивну), характерну для публічного права. При цьому він підкреслює, що конституційно-правова відповідальність навіть у більшій мірі виступає як поновлювальна (наприклад, визнання нормативного правового акта неконституційним). Така класифікація, вважає він, має значення у зв'язку з тим, що принаймні для поновлювальної відповідальності наявність вини не повинна мати значення. На позиціях прихильників тієї точки зору, згідно з якою підставою конституційно-правової відповідальності є не тільки конституційні правопорушення (хоча, переважно, вони) стоїть Г.А. Василевич. Він вважає, що визначити ці грані – в силу винної поведінки або в силу політичної безвідповідальності настає відповідальність – завдання дуже складне. У той же час як особливість конституційно-правової відповідальності він відзначає велику свободу вибору, хоча для деяких її механізмів існує досить жорстка регламентація.

Але в будь-якому разі, конституційно-правова відповідальність повинна базуватися на найважливіших принципах відповідальності, в тому числі й неможливості надання нормам зворотної сили, законності, конституційності тощо. Розглядаючи питання про підстави конституційно-правової відповідальності з урахуванням її поділу на негативну та позитивну, Ж.І. Овсепян підкреслює, що позитивна конституційно-правова відповідальність в будь-якому випадку передбачає як підстави певний юридичний факт. Це не негативний юридичний факт, це не конституційне правопорушення, але це юридичний факт, на основі якого будується вся процедура відповідальності. Ж.І. Овсепян називає його «юридичним фактом про конституційну неадекватність державного органу, посадової особи». Негативна ж конституційно-правова відповідальність, на її думку, пов'язана з конституційним правопорушенням, яке має свій склад: суб'єкт, об'єкт,

суб'єктивна сторона, об'єктивна сторона. Вважаємо, що відповідальність у місцевому самоврядуванні настає не лише за правопорушення.

В муніципально-правовій відповідальності, тобто, по суті, відповідальності за неналежне здійснення місцевої публічно-самоврядної влади, вимога обов'язкової наявності вини у здійсненні конкретного правопорушення надмірно би звужувала діапазон її застосування і знецінювала б соціальне призначення цього виду відповідальності. Особливість відповідальності в місцевому самоврядуванні полягає в тому, що наявність, на перший погляд, конкретних правових підстав (а саме – незадовільне становище місцевого господарства, падіння виробництва, невиконання місцевого бюджету тощо) не повинно означати обов'язку територіальної громади достроково відкликати депутата ради, припинити повноваження ради чи відповідного сільського, селищного або міського голови.

*Романенко Людмила Миколаївна,
кандидат юридичних наук*

КУРС ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЧЕРЕЗ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ НАРОДУ

Курс України на членство в Європейській Союз та НАТО український народ обрав для себе ще за часів президентства Януковича та відстоював цей напрямок жертвуючи власним життям та закріплюючи власною кров'ю на Майдані. Саме таким чином народ України в 2014 році виборював своє право бути тим самим носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні, що закріплено в статті 5 Конституції України.

Саме на тлі народного повстання під час своєї виборчої компанії Порошенко дав народу Україна надію на реалізацію курсу України на її членство в Європейському Союзі та НАТО, але протягом п'яти років